

DELO ŽIVLJENJE

glasilo delavcev delovne organizacije alpina žiri

LETNIK 20

ŠTEVILKA 12

ŽIRI, DECEMBER 1983

Pot naprej je samo v delu

Novoletni uvodniki so običajno polni pohval in optimizma. Ker pa se naša družba v zadnjem času skuša postaviti na realna tla, je prav, da ob tej priložnosti ocenimo, kaj nam je v preteklem letu v prizadevanjih za izboljšanje našega gospodarjenja uspelo in kaj ne.

Izdelali bomo okrog 1.800.000 parov obutve, kar je več kot 10 % povečanje proizvodnje v primerjavi s preteklim letom. V tako slabih pogojih oskrbe z materiali je to velik uspeh. Za tak rezultat gre priznanje vsemu kolektivu, tako delavcem v tistih službah, ki so morale zagotoviti pogoje za tako proizvodnjo, kot delavcem v neposredni proizvodnji, ki so vsi to obutev izdelali in pri tem žrtvovali velik del kolektivnega dopusta ter prostih sobot.

Na konvertibilno področje bomo do konca leta izvozili okrog 950.000 parov obutve, kar je nekaj več kot polovica skupne proizvodnje.

To pomeni, da bomo dosegli tudi naš poglavitni cilj. Tudi prodaja v maloprodajni mreži teče dobro, saj bo MPM prodala približno 15 % več obutve, kot lani.

Ti rezultati nedvomno kažejo, da smo pošteno pljunili v roke in dosegli tudi določene uspehe. Pri tem pa ne moremo mimo dejstva, da bi bili uspehi lahko še večji, če ne bi na naše poslovanje negativno vplivali nekateri dejavniki, kot so:

Cene osnovnih materialov, zlasti usnje, so na domačem trgu od dva do dva in polkrat višje od svetovnih cen, kar pomeni, da za izdel-

ke za zahodni izvoz teh materialov praktično ne moremo uporabiti, če bi jih, bi si v trenutku nakopali velike izgube. Zato smo morali v izdelke za zahodno tržišče v veliki meri vgrajevati uvožene materiale, zato pa se naš devizni izkupiček ne bo povečal toliko, kot se bo povečal količinski izvoz.

V drugi polovici leta razpolagamo za lastne potrebe s 47,3 odstotka deviznega priliva. To za nemoteno oskrbo naše preizvodnje ne zadošča.

Izhod smo iskali v začasnem uvozu materialov, povečali smo kooperacijsko proizvodnjo preko firme Beneco, izvoz po maloobmejnem sporazumu z Italijo ter kompenzacijske posle. Le s temi posli smo uspeli zagotoviti vsaj kolikor toliko redno oskrbo proizvodnje in podatki kažejo, da bomo letos kolikor toliko pokrili svoje devizne potrebe. Problem pa je naša zadolžitev do poslovne banke iz leta 1982, katere tudi letos ne bomo uspeli poravnati.

Naslednji problem so cene na domačem trgu. Tisti, ki trdijo da cene na domačem trgu rastejo zato, ker jih proizvajalci neupravičeno dvigujejo, le neustrezno obveščajo potrošnike, saj ne poznajo ekonomske logike. Če pogledamo, koliko so se v letošnjem letu podražili domači materiali in k temu dodamo, koliko so se zaradi padca dinarja podražili uvoženi materiali, potem je očitno, da so cene doma morale porasti. Vemo, da so bile cene naših izdelkov na domačem trgu v letošnjem letu

še vedno administrativno urejene in da smo jih lahko povečali za toliko, kot nam je administracija odobrila. Danes pa ugotavljamo, da so nam to povišanje cen za domači trg v celoti pojedle višje cene domačih materialov ter višje cene uvoženih materialov zaradi padca dinarja in da obutev na domačem trgu prodajamo prepoceni.

Od dodatnih stroškov naj omenimo še tečajne razlike, katere plačujemo za izposojena devizna sredstva ter obresti, ki so zaradi visokih obrestnih mer 3-krat višje kot lansko leto.

Vse to so dejavniki, ki vplivajo na rezultat našega poslovanja in nedvomno je, da bi ta rezultat lahko bil znatno boljši, če ne bi bilo negativnega vpliva teh dejavnikov. Prav tako pa je nedvomno, da bi bil rezultat našega poslovanja lahko tudi znatno slabši, če ne bi v letošnjem letu vložili toliko naporov in prizadevanja, da smo dosegli tisto, kar sem omenil u vodu.

V leto 1984 vstopamo z željo, da bi bila naša družba s svojo ekonomsko politiko bolj poštena in pravična do tistih, ki si prizadevamo za stabilizacijo našega gospodarstva, ne le z besedami, ampak predvsem z dejanji, in ki pri tem dosegamo tudi dobre rezultate. Hkrati pa smo trdno odločeni, da bomo tisto, kar je v naših močeh, storili tudi v bodoče.

Vsem članom kolektiva pa želim v novem letu veliko zdravja, uspehov ter osebne sreče in zadovoljstva.

Tomaž KOŠIR

Sarajevo 84

Olimpijske novice

Do olimpijskih iger ni več veliko časa. Prvi sneg je že pobelil olimpijska prizorišča in organizatorji imajo polne roke dela z ureditvijo prog.

Te dni je bilo tudi že tekmovanje v bobu za Pokal Sarajevo. Veliko reprezentanc je že v Sarajevu in trenirajo na Igmanu in Trebeviču ter Jahorini.

Gradbena dela na objektih so pri kraju, težave imajo le s pristaniško zgradbo na letališču. Povsod po mestu je že čutiti olimpijski utrip. Mesto je bolj urejeno in vse je v velikem pričakovanju največjega športnega dogodka.

Naša prodajalna v ulici Maršala Tita je prenovljena in te dni je na novo odprta. Urediti je treba le še izložbe v olimpijskem slogu in tudi mi bomo pripravljeni na začetek iger. Upajmo, da bo vse potekalo tako kot si želimo.

Marija KOŠIR

SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1984!

dogovarjamo se - dogovorili smo se

Ob rob sklepov delavskih svetov

DELAJSKI SVETI TOZD, DSSS IN DO so v začetku novembra na svojih rednih sejah razpravljali in potrdili inventurne komisije za popis v TOZD in DSSS ob koncu leta 1983, potrdili analizo dolgoročnih razvojnih možnosti DO Alpine, ki jo je pripravila služba za načrtovanje in analize. Analiza ne obravnava podrobnejših podatkov, ker bodo le-ti opredeljeni v smernicah in potem v samem planu. Sprejet je bil samoupravni sporazum o zagotavljanju sredstev za pospeševanje konvertibilnega izvoza v letu 1984, po katerem združujemo za dodatno republiško izvozno stimulacijo prispevek iz dohodka v višini 2,8 % od davčne osnove, kar je enako kot smo plačevali že v letošnjem letu. Alpina bo v letošnjem letu, glede na sorazmerno visok izvoz na konvertibilno področje iz tega

sklada prejela več stimulacije, kot pa bomo vanj plačali.

Niso pa sprejeli samoupravnega sporazuma o temeljnih plana občinske zdravstvene skupnosti Škofja Loka, ker se niso strinjali s predvidenimi usmeritvami izključno na Gorenjske bolnišnične ustanove in s prenosi stroškov v zvezi z nesrečami pri delu in poklicnimi obolenji na združeno delo.

Delavski sveti so tudi sprejeli sklep, da se prične postopek za spremembo Samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v DO v zvezi z določili o primerih in pogojih razporejanja delavcev iz tozda v TOZD ali iz TOZD v DSSS in obratno. Rok za sprejem sprememb je konec januarja 1984.

Obravnavali in sprejeli so še nekaj drugih sklepov, ki zadevajo posamezno TOZD oz. DSSS.

A. K.

Škoda da ne delamo v normalnih pogojih

Iztekajo se zadnji dnevi zahtevnega poslovnega leta za Alpino. Vse leto smo se borili za zahodni izvoz, oziroma ostanek deviz. Prav na vseh programih smo dosegli povečanje, največji prodor na zahodna tržišča pa smo dosegli z lahko obutvijo, katero smo na ta tržišča do letos izvozili komaj omembe vredno količino.

Skupen seštevek naročil je bil skoraj presenetljiv — mislim za proizvodnjo, saj bi morali biti dobro oskrbovani z materiali in delati plansko, da bi dosegli s strani kupcev zahtevane izdobjavne roke. Kaj kmalu se je izkazalo, da razen naročil za proizvodnjo niso ali pa niso bili pravočasno, izpolnjeni ostali pogoji, predvsem oskrbe z materiali.

Največ težav nam je povzročil prehod iz sezone v sezono aprila in maja. Prve

mesece je proizvodnja potekala dokaj plansko, razen na dveh področjih: oskrbe z materiali za surfing obutev je nam popolnoma zatajila, pa tudi oskrba za začetno proiz-

vodnjo smučarske obutve je bila nezadovoljiva.

Kot že rečeno, na prehodu iz sezone v sezono nismo uspeli štartati z novo sezono, ker za to nismo imeli ustreznih materialov, ampak smo izdelovali za to obdobje neplanirani izvoz za Sovjetsko zvezo. Vsi premiki so se nam pozneje seveda krepko maščevali. Le s pomočjo številnih nadur in skrajšanjem kolektivnega dopusta smo uspeli kupce pretežno zadovoljiti.

Če danes ugotavljamo rezultate dela v posameznih oddelkih, nam podatki točno pokažejo, kaj pomeni specializacija, kontinuirano delo ob normalni oskrbi in drugi vzporedni oskrbi proizvodnje. Nekateri oddelki so imeli v določenem obdobju približno dane take pogoje in so s prizadevnostjo dosegli skoraj zavidljive rezultate, nasprotno pa smo imeli primer, kot je montaža smučarske obutve, ki je prav vso sezono morala delati neplansko. Dosegala je nižjo produktivnost, izjemoma je bilo, da je en artikel tekel v montaži več dni zaporedno; tedaj so bili tudi boljši rezultati.

Pišemo in govorimo o notranjih rezervah, da obstajajo, da jih je treba izkoriščati. Res je, obstajajo skoraj povsod, najbolj očitne pa so v proizvodnji. Skoraj nemogoče je oceniti, koliko obutve bi napravili pri istem številu zaposlenih, če bi imeli v vseh oddelkih idealne pogoje za delo; da bi imeli pravočasno ustrezne materiale in brezhibno tehnološko pripravo, dovolj dobrih strojev in seveda programsko usmerjeno prodajo, ki bi izhajala iz zmogljivosti oddelkov. Vse to bi omogočilo tudi plansko

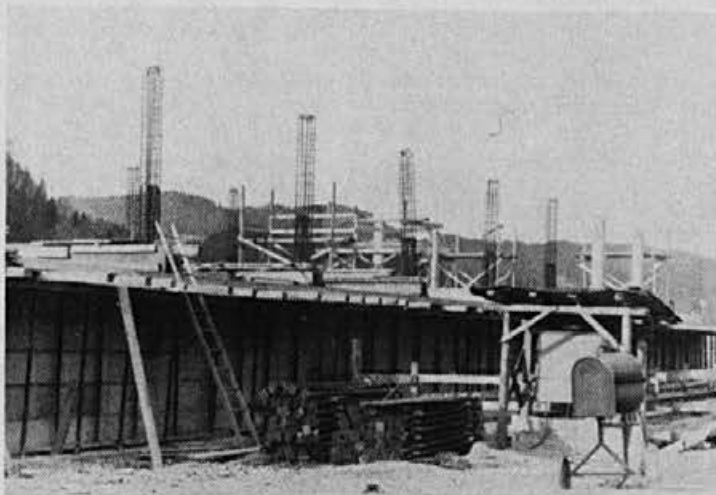
izvrševanje obveznosti, zahtevalo in omogočilo bi več delovne discipline, rezultati dela pa bi bili gotovo za vse še kako razveseljivi.

Zopet smo na prehodu sezone. Končali smo s proizvodnjo jesen-zima, začeli smo s proizvodnjo obutve za pomlad-poletje. Naročila so prihajala, proizvodna sezona je podeljena, vse je bilo planirano, kakor je treba. Start je zopet zatajil. Prvi razgovori za materiale so stekli pravočasno, dokončni so bili že dokaj pozno. Posledice so zamude materialov. Moramo seveda priznati, da temu pojavu čisto botruje naša splošna gospodarska kriza in pretirano administriranje, ob stalnem spreminjanju predpisov.

Namesto planirane proizvodnje izdelujemo spet obutev, ki še nima rokov dobave, pri kooperantih pa se izdelujejo zgornji deli za druge in ne za nas. Posledica je že vidna. Za montažo bo primanjkovalo zgornjih delov, nekatera prežgoda izdelana obutev bo čakala v skladišču, odkloniti bomo morali del zahodnih naročil, za ostale izdobje pa nam že grozijo zamude. Težave, ki se nam kažejo, bomo seveda s trudom premostili, toda ne brez posledic.

Ob zaključku leta ne pričakujemo slabih rezultatov, zahvaljujoč velikemu razumevanju zaposlenih za pravočasno proizvodnjo ob premagovanju težav. Škoda je le, da vse te sile niso sproščene ob normalnih proizvodnih pogojih, ko bi izdelali precej več in seveda lahko del tega tudi delili, kar pomeni za isto delo, boljše nagrada

Tone KLEMENČIČ

Gradnja skladišča vnetljivih materialov napreduje

Kako ustvarjamo

V Rovtah napredek

To je prvi vtis, ki ga človek dobi, ko obišče ta obrat. Res, da ne gre za velike spremembe, toda imajo jedilnico, pravkar izgotavljajo pomožne prostore in stara šola se spreminja v solidno urejen delovni obrat.

V Rovtah se razmere izboljšujejo, vendar si delavke vseeno želijo, da bi nekoč delale v novem obratu

Tako je ocenila trenutne razmere v obratu Rovte mojstrica Milka Guzelj, ki meni, da bo s centralnim ogrevanjem, ki so ga sedaj dobili, delo veliko ugodnejše. Organizacija dela v Rovtah je tudi napredovala. Nasekanih gornjih delov je dovolj in sproti jih pripeljejo. Tudi vodja linije nas obišče vsaj enkrat do dvakrat tedensko, ali po potrebi še večkrat, da lahko sproti rešimo kar je treba. Pri našem komuniciranju sodeluje tudi šofer Rajko, tako da marsikaj sporočimo ali se dogovorimo z njegovo pomočjo. Tak način dela omogoča tudi večji doseg norm in višje osebne dohodke, tako da so sedaj delavke kar zadovoljne.

Brigita Treven:

Obiskovala sem ekonomsko srednjo šolo in izdelala tri razrede te šole. Pri tem pa je naneslo, da sem se morala zaposliti in moram reči, da sem v Alpini kar zadovoljna. Če bi hodila v Ljubljano, bi zamudila veliko več časa, osebni dohodki pa ne bi bili višji. Tukaj namreč dosežem normo in jo presežem za 20 do 30 % in zaslužim okoli 15.000.—din.

Sedaj se v šoli dogovarjam, da bi opravila še preostale tri izpite v četrtem letniku ESS in maturo.

Brigita Treven; kljub mladosti lepo presega normo

Martina Kogovšek

Martina Kogovšek:

Po poklicu sem frizerka, vendar sem se delu v čevljarški stroki kar hitro priučila, tako da nimam nobenih težav in tudi kar dobro zaslužim. Čeprav sem priučena, s stroji nimam posebnih težav, če pa se kaj pokvari, je vzdrževalec hitro pri roki, saj je doma tu, v Rovtah.

Ivica Merlak:

Doma sem iz Vrhnike in sem sedaj prišla s porodniškega dopusta, tako da se delu še nisem povsem priučila. Zaslužim le okoli 12.000 — 13.000 din. Toda zavedam se, kaj pomeni biti brez dela. Upam še vedno, da mi bo pedagoška akademija, študirala sem namreč defektologijo, še kdaj kaj koristila, saj mi praktično do zaključka študija manjka le diploma.

Takšen je torej utrip dela in življenja v Rovtah. Morda bi nam druge delavke povedale še kaj zanimivega, toda

Ivica Merlak

tokrat smo se namenoma pogovarjali z mladimi, novimi delavkami.

Vse pa so v en glas zaželele, da bi njihova prihodnost bila še svetlejša, s tem da bi v Rovtah dobili nov, sodoben obrat Alpine.

N. P.

Stanko Likar in Dominik Filipič pri obnovi v Rovtah

Tudi letos na sejmu Snežinka

V času od 9. do 13. novembra je bil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani sejem SKI-EXPO. Znano je, da na tem sejmu ne prodajajo samo nove smučarske opreme, temveč je možno kupiti tudi zahtevno opremo. Sejem je vedno zelo obiskan in štejejo ga med največje tovrstne prireditve v Sloveniji.

Naša tovarna na sejmu Snežinka razstavlja in prodaja že vrsto let. Letos smo predstavili našo novo smučarsko kolekcijo, in sicer v obliki modne revije, ki je bila v našem paviljonu kar trikrat dnevno. Pri tem smo posebej poudarili naš nov izdelek — smučarski čevlji Elite. Revijo si je vedno ogledalo zelo veliko obiskovalcev in mnogi so tudi kaj kupili. V glavnem smo prodajali smučarske čevlje, od katerih je največ zanimanja vzbudil prav novi čevlji Elite, ki je poleg SR tudi najbolj iskan.

Marija KOŠIR

Kako ustvarjamo

Kaj je organizacija

Zaradi zanimivosti in poučnosti ponatiskujemo članek iz Vrhniške, časopisa LESNE, ki ga prejemamo z medsebojno izmenjavo. Menimo, da bo zanimiv tudi za marsikoga izmed nas.

V praksi iz dneva v dan uporabljamo besedo »organizacija«. Kadar nastajajo problemi in z njimi slab poslovni rezultat, največkrat trdimo, da je temu kriva slaba organizacija.

Če pogledamo uporabo besede »organizacija« vidimo, da so že stari Grki uporabljali besedo »ERGO«, kar je pomenilo orodje, pripomoček.

Aristotel navaja v svojih delih »ORGANON«, kar razlaga kot neko notranjo vsebino človeških spoznanj.

Moderna doba uporablja besedo »ORGANIZACIJA« za skupek postopkov, metod, procesov ustvarjanja ciljno usmerjenih razmerij med ljudmi in sredstvi (služi kot orodje za uresničitev ciljev).

Organizacija je pogoj za gospodarjenje, sredstvo za doseganje družbenih ciljev in možnost uresničitve večjih nalog.

Zanimiv je znanstvenik Urwic s svojim kvadratom (Urwickov kvadrat).

TEHNIKA
EKONOMIKA
PSIHOLOGIJA
SOCIALNE IN POLITIČNE VEDE

Vse to skupaj imenujemo organizacija.

Že iz omenjene trditve vidimo, da besedo organizacija nepravilno uporabljamo, ko se problem pojavi na eni izmed teh različnih področij. Probleme je potrebno konkretizirati in jih opredeliti resnično tam, kjer nastajajo. Zelo pogosto trdimo, da je vsega kriva organizacija. Iz navedenega pa vidimo, da je organizacija vse, kar v sistemu obstaja in če je organizacija odpovedala, so odpovedala vsa 4 področja. Takrat sistem razpade, oziroma ni nobenih možnosti, da bi organizacija kot takšna še lahko obstajala.

Znotraj štirih vej, ki so razvidne iz Urwickovega kvadrata, se pojavlja cela vrsta različnih področij osnovne skupine. Npr. tehnika je širok pojem, zato spadata v ta okvir različne vede: tehnologija materialov, tehnologi-

ja obdelave, študij časa in dela, ergonomija, kontrola kvalitete, fizika, kemija...

Ugotavljanje vzrokov nepravilnosti bi bilo primerno v posameznih skupinah področij, ne pa, da za vse krivimo organizacijo. Redko v praksi vsi ti mehanizmi na enkrat odpovedo, ali so v vseh organizacijskih enotah enako veliki problemi.

Jasno pa je, da s tem, ko problem nakažemo bolj točno, kje nastaja, nehoti izpostavljamo odgovornost posamezne službe v organizacijski strukturi sistema. Da se temu izognemo, pač uporabljamo trditev, da imamo slabo organizacijo.

Iz navedenega sledi, da je znanje vodilnih in vodstvenih potrebno na vseh področjih organizacijskih ved. V kolikor posameznik ali skupina daje poudarek samo enemu področju (npr. tehnologiji), sistem ne deluje skladno in ne daje najboljših rezultatov. Naloga vodilnih in vodstvenih struktur je urediti upravljanje tako, da bomo prišli do zaželenih poslovnih uspehov po najkrajši poti z najmanjšimi stroški. Trenutna uspešnost ne sme predstavljati trajnega zadovoljstva, pač pa moramo stremeti za nenehno izboljšanje obstoječega stanja.

Marjan Strmšnik

Dopisujte

Sejem v Pirmasensu

V začetku novembra je bil v Pirmasensu sejem usnje in drugih materialov za pripravo in proizvodnjo kolekcije Jesenzima 1984-85.

Glavni poudarek je na ponudbi in povpraševanju po zgornjem usnju.

Vzhodne in nerazvite države povečujejo proizvodnjo obutve in usnjene konfekcije. Prav zaradi tega so se surove kože, oz. zgornje usnje v zadnjih mesecih podražile za 20 %.

Tudi v Jugoslaviji se je

usnje podražilo in tako so naše cene danes v povprečju za 100 % višje kot so evropske.

Proizvajalci podplatnih delov in kopit so predložili nove modele. Posebnih revolucionarnih novosti ni, še vedno bodo moderne nizke pete, oziroma podplati tipa balerina.

Tako so v dneh sejma obiskali nemško čevljarско metropolo vsi evropski proizvajalci ali kupci obutve in si dobili osnovne zamisli in modele za

izdelavo kolekcije jesenzima 1984.

Poleg sejma je v Pirmasensu še veliko drugih proizvajalcev, oz. trgovcev, ki ponujajo materiale, kopita, nove modele obutve, seveda so take individualne razstave zaprtega tipa in vstop je možen le po zvezah, razen če gre za kupce.

Z dobljenimi informacijami bomo prav gotovo lahko uspešneje pripravili kolekcijo, lažje poiskali proizvajalce posameznih materialov, kar še posebno velja za izvozne posle.

Marijan BOGATAJ

Prodajalci v Novem mestu so pripravili več sejmov v okolici

Človek vse zmore, če hoče

Prav je, da napišemo o prodajalni v NOVEM MESTU nekaj besed. Kot vemo, so tu pred dobrim letom dobili novega poslovođjo Vladislava Kideriča, ki je uvedel spremembe v poslovanju, in to uspešno, zlasti velja omeniti, da so prodajalci iz prodajalne v Novem mestu od tedaj osemkrat organizirali sejemsko prodajo po sosednjih krajih in sicer: na Mirni, Brežicah, Ivančni gorici, Ambrusu, Rašici in v tovarni IMV Novo mesto. Po podatkih za deset mesecev letos ugotovimo, da so v primerjavi s planom prodali za 25 % več obutve, v primerjavi z realizacijo lani prav tako za 25 % več, vrednostno pa kar za 87 % več kot v istem obdobju lani. To pomeni za novomeško poslovalnico zelo velik uspeh, ki je zahteval velik napor kolektiva.

Kar zadeva poslovni uspeh, smo lahko zadovoljni in pohvaliti moramo prav vse, posebej poslovođjo, ki se res trudi za čim večji promet in mu ni žal časa in naporov.

Med drugim so poleti tudi prepletkali prodajalno in skladiščne prostore in seveda za pleskarji je bilo treba marsikaj postoriti. Dobre uspehe novomeške prodajalne so opazili tudi drugi, saj je Dolenjski list pisal o strokovnosti in prijaznosti prodajalcev v tej naši prodajalni.

V poslovalnici so v preteklosti imeli težave z delovno disciplino. Tudi bolniške so bile problem, danes je popolnoma drugače.

Odnosi v prodajalni so se zelo izboljšali, zato tudi uspevajo. Uresničuje se reklo: »Človek vse zmore, če hoče, to je vsa skrivnost«.

Prepričani smo, da bo novomeški kolektiv temu primeru tudi nagrajen, saj tako lahko tudi pričakujemo še nadaljnja prizadevanja za še boljši uspeh.

Kako ustvarjamo

Anketa pred novim letom

Bliža se konec leta, zato smo za mnjenja o delu v tovarni in življenju v kraju povprašali nekaj naših sodelavcev.

Cveto Trček, prirojevalnica:

Mislim, da letos kar dobro delamo. Tu, v oddelku ni bilo čakanja. Pesti pa nas še vedno velika razdrobljenost artiklov in majhne količine. Tudi Žiri se kljub temu, da so oddaljene od večjih središč, kar dobro razvijajo. Želim, da bi bilo tudi v prihodnje dovolj dela in mislim da bi morali prirojevalnici posvetiti več pozornosti. Zaostritev norm nas je kar prizadela.

Darka Žakelj, šivalnica:

Kot smo slišali na sestankih, smo letos kar dobro poslovali. Sicer pa mislim, da bi morali za šivalnico preskrbeti ne-

kaj novih strojev, ventilacijo, skratka izboljšati delovne pogoje, kar bi sigurno vplivalo tudi na osebne dohodke. O vseh teh zadevah govorimo na vseh sestankih, vendar se malo spremeni. V kraju se v zadnjem času življenje kar izboljšuje. Šolstvu smo z novo stavbo omogočili boljše delo, v zdravstvu pa so še vedno težave.

Mihaela Kosmač, sekalnica:

V tovarni sem zadovoljna predvsem z rezultati, manj pa z delom, ki včasih še vedno ne trče, kot bi lahko. To želim za prihodnje. V Žireh pa potrebujemo še blagovnico, banko, boljše pogoje v zdravstvu in podobno.

Štefan Poljanšek, montaža:

Kar dobro zaslužimo, na kar vpliva predvsem to, da ni toliko čakanja.

Tudi drugače dobro posluujemo.

Za naslednje leto želim, da bi bilo dosti dela, toda da bi imeli vendarle kakšno soboto prosto. Pogoji zdravstva bi se morali izboljšati.

Stanko Bogataj, montaža:

Z delom sem kar zadovoljen, tudi normo se da doseči. To je seveda odvisno od dobre organizacije in tudi vzdrževanja strojev, ki je zelo dobro. Vendar mislim, da imamo nekaj zastarelih strojev, ki jih bomo morali v prihodnjem letu nadomestiti z novimi. Z razmerami v kraju sem zadovoljen.

Boris Pečelin, montaža šal:

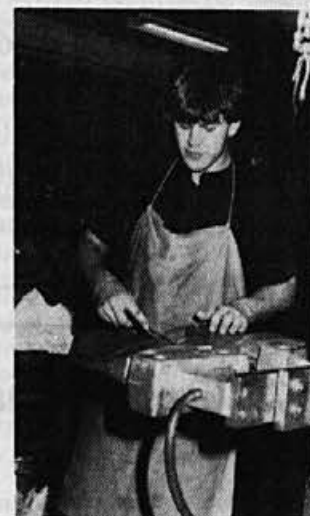
Mnogi se ne zavedajo, kdaj je treba pritisniti, tako so ljudje potem slabe volje, ko jih premeščajo. To pomeni, da bo treba organizaciji dela posvetiti več pozornosti. Tudi strojni park je dokaj zastarel in iztrošen. Izgibati se bomo morali čakalnih ur. Na splošno želim poudariti, da je organizacija dela predpogoj za doseganje načrtovanega, čeprav vemo, da je v teh razmerah težko planirati.

Robert Vehar, orodjar:

Nisem zadovoljen s sistemom nagrajevanja, ki premalo upošteva delo, ki

ga delavec opravlja in njegove rezultate. Posebno to velja za mlajše delavce, ki smo tukaj trije s temi pogoji. Za prihodnje leto želim, da bi se to izboljšalo, drugače pa sem z delom zadovoljen.

Ljubiša Đurić, plastika:

Z rezultati poslovanja in svojim delom sem kar zadovoljen. Toda to ni vse. V Žireh mi je dolgčas, saj ni neke dejavnosti, kamor bi se lahko vključil, zato se nameravam odseliti v svoj rojstni kraj Modrič, posebno še, ker tudi moje stanovanjske razmere niso posebno ugodne. Vem da bom zaslužil manj, toda doma bom.

Važno je da vemo

● Važno je da vemo

● Važno je da vemo

kadrovske novice

Irma Dolenc — referentka za delovna razmerja

V mesecu novembru je nastopilo delovno razmerje 13 novih delavcev, z delom pa so prenehali 4 delavci.

Delovno razmerje so v TOZD Proizvodnja v tem mesecu nastopili: Irma Oblak, Marko Mlinar, Rado Gantar, Marjan Gabrovšek, Marjan Podobnik, Irena Žakelj in Jožica Jurjevčič in v obratu Gorenja vas Ana Pratljačič. V delovni skupnosti skupnih služb so nastopili delo pripravnik Marjetka Kavčič in Robert Bogataj ter skladiščni delavec Andrej Rupnik, v TOZD Prodaja pa Zvonko Crnolatec v prodajalni Sisak in Tatjana Trebše v prodajalni Idrija.

Z delovnim razmerjem je v TOZD Proizvodnja prenehala Marta Bajt, v TOZD Prodaja pa sta prenehala Željko Podgorelec iz prodajalne Čakovec in Ferid Odošić iz prodajalne Zenica; v Delovni skupnosti skupnih služb pa je z delom prenehala Lidija Naglič.

Poročili so se

Sodelavcem: Almiri Rupnik in Brigiti Treven obe iz obrata Rovte, Marjeti Košir iz obrata Gorenja vas in Tanji Kovačič, Marjanu Gantarju in Rudiju Trčku ob vstopu na novo življenjsko pot, iskreno čestitamo in želimo predvsem medsebojnega razumevanja, sreče, zdravja in zadovoljstva v zakonu.

Goropeke načrtno

V tem trenutku je stanje na posameznih področjih aktivnosti naslednje:

Prepis lastništva je v zaključni fazi. Določene so bile izmere na terenu, določena nova parcela, tako da bomo v nekaj dneh prejeli ustrezen dokument o lastništvu.

Izbira zakupnika: Za izvršitev te naloge je bila na delavskem svetu imenovana posebna komisija. Po objavljenem razpisu, na katerega se je prijavilo sedem kandidatov je komisija pričela z izbiro. Po večkratnem sestajanju, iskanju informacij o prijavljenih in razgovorih z njimi, se je komisija odločila za tov. Franeta Pišlarja, dolgoletnega gostinskega delavca iz Škofje Loke.

Upamo, da smo izbrali pravilno.

Adaptacija doma: Obstoječe stanje planinskega doma in program ponudbe sta narekovala dokaj obsežen poseg v domu. Dela se je lotila naša vzdrževalna služba, kjer so bili izdelani tudi vsi potrebni načrti in skice, razen za ureditev kuhinje, kjer smo se obrnili na strokovnjake Kovinostroja iz Grosupelja. Z deli smo že pričeli in če bo šlo vse po načrtih računamo, da bi planinski dom ponovno »zaživel« z novim letom.

Glavna dela bodo končana okoli novega leta

Pred meseci smo že poročali, da je Alpina prevzela skrb za Planinski dom na Gorepekah. Nekateri so se spraševali, kaj se dogaja, saj je dežurstvo planincev v domu še kar trajalo... Toda Alpina se je priprav na dejansko prevzemanje dolžnosti v zvezi z domom lotila zelo načrtno. V teh zadnjih mesecih je bilo treba urediti mnogo stvari.

Svojo prihodnjo dvojno funkcijo bi seveda lahko dom odigral le s temeljito preureditvijo. Če so že planinci vajeni značilne skromnosti na skupnih ležiščih, bo na eni strani ostalo tudi še to, s tem da pa bodo znatno izboljšani vsi ostali pogoji za bivanje v domu, tako v gostinskem delu, kakor tudi v nastanitvenih zmožljivostih, ki jih sicer ne bo mnogo, bodo pa ustrezale potrebam Alpine, vsaj kar zadeva mnoge poslovne goste, ki sodelujejo z Alpino.

Planinci so s svojimi skromnimi sredstvi lahko le za silo vzdrževali dom, medtem ko bo Alpina v samo obnovo brez opreme vložila preko 2 milijona donarjev. S tem pa seveda ne bo zapostavljeno dosedanje delo planincev, kajti delavci Alpine, ki se ukvarjajo z obnovitvenimi deli, bodo z izdatno investicijo in strokovnim delom dostojno nadaljevali delo planincev, ki so s tisoči ur zgradili tako lepo planinsko postojanko. Torej je odveč

bojazen tistih, ki se bojijo, da Alpina ne bo spoštovala vloge planincev. Razsodnejši vedo, da je treba dom posodobiti, če hočemo obdržati njegovo dosedanje vlogo na eni strani, na drugi pa še obogatiti.

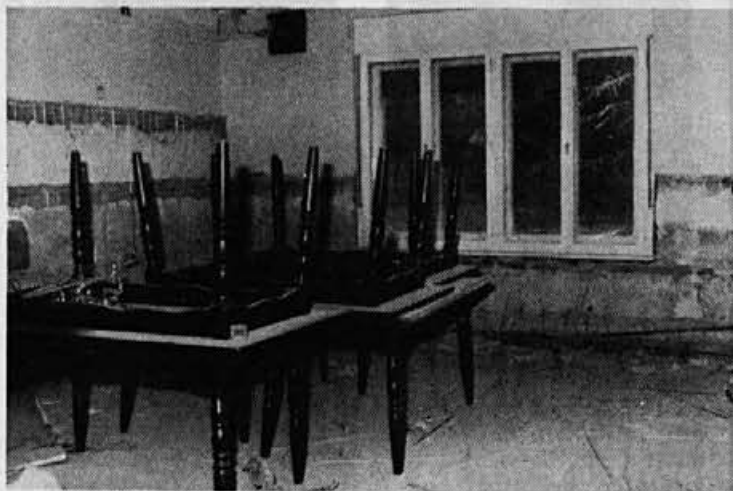
Ob vsem tem pa se ponuja prav zanimiv izziv. Ob domu je, kot vemo, prijetno slalomišče za družinsko smučanje in začetnike, s podaljšanjem proti Novi vasi pa nastaja tudi zahtevnejše smučišče za tekmovalce.

Na pobočju Goropeškega griča gradijo sankarsko progo tudi sankarji, ki so lani presenetili s svojo številčnostjo in zagnanim delom.

Ob vznožju Goropek so na vzhodni strani smučarske skakalnice in tekaška proga, na zahodni strani, v Mršaku, pa se obeta gradnja rekreacijskega centra, kot je predvideno po urbanističnem načrtu. Vsa ta dejstva močno podpirajo pobudo, ki jo je dalo krajevno vodstvo sindikata na zadnji seji, po kateri bi na podlagi načrta, ki ga bi izdelala komisija za šport in rekreacijo, v Žireh začeli s pripravami, da bi postopoma zgradili rekreacijsko središče, ki bi dolgoročno omogočilo tako zimsko, kot tudi letno rekreacijo Žirovcem.

Izziv je zelo jasen, prizadevajmo si, kako bi to uresničili — ne pa — da si prizadevamo — kako bi se tega izognili.

N. P.

Dom na Gorepekah bo temeljito prenovljen

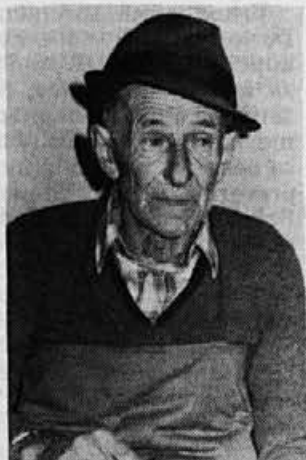

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Z njimi je rasla Alpina

Se en petinsedemdesetletnik med našimi upokojenci. Ivan (Johan) Ušeničnik, spet eden iz dolge vrste žirovskih čevljarjev, ki so utemeljevali svobodno organizirano čevljarstvo v Žireh — je to.

Tisto znano vajeniško dobo je doživel pri Jožetovem Tonetu, ko je bil star 16 let. Sledila so leta dela kot pomočnik pri mojstrih zasebnikih: Arharju na Selu, pri Kočarju in kasneje spet pri Arharju v Žireh.

»Časi niso bili lahki«, razmišlja na glas, »saj dela ni nikoli bilo čez vse leto; jeseni so nas čevljarški mojstri poiskali in zaposlili za nekaj mesecev, potem pa smo bili prepuščeni sami sebi in svoji

iznajdljivosti. Postali smo gozdni delavci, odhajali v kakšno žernado (dnino), da smo preživeli. Doma smo imeli majhno kmetijo, tako da smo pridelali najnujnejše in je bilo zato lažje.

Po vojni smo zato znali ceniti kaj pomeni imeti stalno delo. Delal sem vseh vrst opravil, na koncu največ gojzarje. Po vojni sem najprej nekaj časa izdeloval dreto, ki je bila takrat zelo važna sestavina žirovskega gojzarja. Kasneje sem odšel med rezalce (sekalce zgornjih delov), leta 1962 pa v pokoj.

Ves čas sem se doma ukvarjal tudi z izdelovanjem grabelj, škafov in kadi, sedaj to počasi opuščam, ker me zdravje zasužnja, saj leta napravi jo svoje.

Johan je sedaj v pokoji že preko dvajset let. Delo in vsak dan delo, čeprav je kmetija majhna...

Tu in tam kakšne grablje, naročil je ogromno, toda moči pešajo, pravi, saj navsezadnje tričetrtstoletja ni tako malo, toda želimo mu, da bi izdelal še veliko grabelj in škafov.

Tekst: Nejko Podobnik

Foto: Brigita Grošelj

Kaj je novega v knjižnici v Žireh

Cankarjeva založba, zbirka KRIMI, 8, 9, 10. zvezek **PLAGIAT**: Detektiv Nero Wolfe se je pri reševanju nove naloge moral lotiti nenavadne naloge: prebiranja romanov. Ko se zanka okoli osumljenca že skoraj zadrigne, se izkaže, da je nedolžen in da stoji za njim nekdo drug... **LAŽNA STAVA**: Konji-favoriti, na katere so ljudje stavili velike vsote, tik pred dirkami pogosto odstopajo. O tem piše in razglablja novinar James Tyron v svojem časniku. Toda to brskanje po ozadju dirk in stav njega in njegovo ženo skoraj stane življenje. **RABELJ**: V Honkongu seje smrt neznani morilec. Vsak dan je v eni od kinodvoran med filmom ubit človek. Med umori ni nobene zveze, vsi pa se končajo enako: s strelom v tilnik...

Edgar Hilsenrath — **NOČ**, Obzorje Maribor 1983, prev. Branko Avenak, 438 str., roman. Pretresljiva izpoved, avtorjevi spomini na največji genocid v zgodovini človeštva — uničenje židovskega ljudstva. Za osnovo ima roman resnične dogodke, okoliščine in osebe. Opisuje razmere in življenjske pogoje v takšnem getu, kjer sistem in uničevalci sami ponižajo človeka na raven živali.

Arkadij in Boris Strugacki — **PIKNIK NA ROBU CESTE**, Prešernova družba 1983. Znanstveno-fantastična tema. Prvi stik z nezemeljsko civilizacijo na območju Cone-dela Zemlje, kjer se dogajajo stvari, ki niso v skladu s človeško logiko. Sam obisk predstavnikov nezemeljske civilizacije, posebno pa še predmeti, ki so jih pustili med obiskom, usodno vplivajo na življenje in mišljenje ljudi, ki si drzno hoditi v Cono.

Amrita Pritam — **NIHČE NE VE**, Prešernova družba 1983. Pretresljiva pripoved indijske pisateljice o ljubezni med revno Benu in plemiškim Čandanom, ki jima življenjske okoliščine ne dovolijo, da bi srečno zažive la drug z drugim.

Harold Robbins — **LJUBEZEN S TUJCEM**, Cankarjeva založba 1983, žepna knjiga, Obzorje Maribor 1983, žepna knjiga, Franki Kan je samorastnik, ki je življenje začel v sirotišnici in zgodaj spoznal revščino. Kasneje se prerine v vrh sindikata, ki se ukvarja z igrami na srečo, se bode z gangsterji... Po dolгих letih odkrije svojo nekdano ljubezen, ki ga hoče spreobrniti, toda ne ve, kako naj to stori...

Boris Režek — **ZABRISANE STOPINJE**, ČZP Kmečki glas 1983, Zbirka dvanajstih novel s podnaslovom Stare kmečke povesti. V njih se prepletajo različne teme in motivi, družijo pa jih pisateljeva ljubezen do domače zemlje in njene preteklosti.

Janez Kajzer — **S TRAMOVI PODPRTO MESTO**, Mladinska knjiga 1983. Zelo zanimiva pripoved o vsem, kar je naše prednike vznemirjalo v zadnjih dvesto letih v njihovem drobnem človeškem vsakdanjiku. Kako je v našo deželo vdiral veliki svet s svojimi iznajdbami, kako smo preživljali najrazličnejše ujme in stiske, kako smo osvojili vrh Triglava, kako smo tik pred 2. svet. vojno sezidali NUK, kako smo doživljali izum vlaka, avtomobila, radia, filma, kako so nas pestile hude zime in črne koze in kako je Ljubljana leta 1895 doživela enega svojih najhujših potresov, ko je bila dobesedno podprta s tramovi, in še in še...

Helena Žakelj

Marija Orož na sprejemu pri direktorju TOZD Proizvodnja — ob odhodu v pokoj

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

na temo **KAKO DELUJE LINIJA PANCERJEV**, ki so se ga udeležili: Tone KAVČIČ, vodja programa smučarske obutve, Milan HERZOG, zunanji sodelavec (modelir), Lojze ŽAKELJ, modelir za notranje čevlje, Tone TAVČAR, vodja razvoja, Slavko KRISTAN, vodja oddelka plastike, Ivan URŠIČ, kontrolor, Miro KAVČIČ, namestnik vodje linije, Janko ŽAKELJ, vodja linije.

Razgovor je vodil Neško PODOBNIK, zapiske je pripravila Anuška KAVČIČ.

1. Kako ocenjujete položaj Alpine v svetu in doma v tem trenutku? Kakšne so naše možnosti v prihodnje?

Tone KAVČIČ:

Program obutve, ki jo izdelujemo že leta in leta, izhaja iz klasične »gojzer« izdelave, ki se je sčasoma, preko raznih oblik spreminjal, glede na tehnološke in funkcionalne zahteve in lahko rečem, da smo danes s tem programom že dosegli svetovno raven, kar zadeva ponudbo in kvaliteto.

V začetku smo za naše zunanje kupce proizvajali pod licenčnimi firmami, in sicer: Tyrol, Rieker in Heierling, kasneje pa smo poizkušali z lastnim imenom in eden od agentov v ZDA se je odločil, da bo skušal prodajati pod našim imenom. Tako od prvih začetkov, pred dobrimi 10 leti, danes tukaj že prodamo zavidljivo količino pod imenom Alpina. V ZDA seveda po količini sicer še ne pomenimo veliko, kajti tržišče je izredno prostrano, temveč smo v zadnjih petih letih naredili takšen skok v količinski prodaji, da že lahko govorimo o tem, da je ameriško tržišče zelo dobro sprejelo naš smučarski program. Na to ni vplival samo program, temveč je tudi ekipa, ki v ZDA ta posel opravlja, zelo uspešna; uspela si je ustvariti svoj ugled (renome) in v zadnjih letih so kar podvojili količine prodaje iz prejš-

njih sezon. Izkazalo se je tudi, da smo se pred leti odločili pametno, ko smo odpovedali sodelovanje firmi Heierling USA, kar je bilo takrat dokaj boleče, danes pa smo to prodajo že povsem nadomestili z Alpina programom.

Ob tem pa moramo vedeti tudi to, da na ameriškem tržišču nismo posebej popularni, saj prejšnja leta nismo prodajali dražjih in boljših čevljev, v zadnjih dveh sezonah pa smo ponudili amerišskemu tržišču že celoten sortiman in smo prodali večje količine boljših čevljev, torej tudi takšnih v višjem cenovnem razredu (del tekmovalnega programa, letošnji Elite, ipd.).

Stvari se odvijajo tako, da, kar zadeva ameriško tržišče, lahko z zaupanjem gledamo v bodočnost.

Za kanadsko tržišče lahko rečemo, da se razmere niso dosti spremenile, kar je veliko odvisno od interesov našega distributerja. Mislim, da bomo morali temu posvetiti še posebno pozornost.

Tretji neevropski kupec naše obutve je Japonska. Japonska je eno vodilnih tržišč smučarske obutve in se lahko enakovredno kosa po količinskih potrebah z največjima tržiščema, kot sta ameriško in zahodnonemško. Japonci tako kupujejo italijanske firme, ki so šle v stečaj in razvijajo lastno proizvodnjo, tako da v tem času že razpolagajo s približno pol milijona parov lastne proizvodnje, ki so jo doslej še vso prodali doma. V bodoče lahko računamo, da se bodo skušali prebiti tudi na druga tržišča, saj dobro poznamo njihov način dela.

Videl sem nekaj njihovih modelov, ki so prav gotovo vrhunski proizvodi, kar zadeva izgled in izdelavo, edina pomanjkljivost je oprijem čevlja.

Manjše količine prodajamo tudi v Argentini, Avstraliji in Novi Zelandiji. To so za nas zanimiva tržišča, ker imajo, kot vemo, zimo v drugem času, kot na prejšnjih omenjenih tržiščih, in jim lahko ponujamo zalogo.

Kar zadeva Evropo se razmere krepko spreminjajo in velik korak smo dosegli lani, ko smo z velikimi količinami vstopili v trgovine Intersport, ko smo naredili v kooperaciji s firmo Beneco približno 35.000 parov obutve. INTERSPORT predstavlja približno 2000 trgovin širom Evrope, ki prodajajo kompletno ponudbo športne opreme; in je to zelo ugledna trgovina. Kar zadeva naše ime, lahko rečemo, da je v zadnjem trenutku prodrlo tudi v Evropi.

V glavnem se to nanaša na trg Zvezne republike Nemčije, kjer bomo letos prodali precejšnje količine, v naslednjem letu pa računamo še na večje, ker ustanovljamo skupaj z Elanom in partnerjem iz ZRN novo mešano firmo na Bavarskem in menim, da je to način, da se bomo še aktivneje vključili v nemško tržišče.

Občutno smo povečali prodajo tudi v Skandinaviji (Norveška, Švedska, Finska in Danska), še vedno pa poizkušamo prodreti tudi v »žrelo« največjih proizvajalcev smučarske obutve, v države kot so: Avstrija, Francija in Italija, in mislim, da imamo z našo, dokaj pestro in izpopolnjeno kolekcijo, velike možnosti predvsem v Avstriji in Franciji.

Situacija glede izvoza v države EGS (Evropske gospodarske skupnosti) se je sedaj popolnoma obrnila. Na eni strani tu pridejo v poštev ugodnosti, ki jih daje Evropska gospodarska skupnost za uvoženo obutve iz Jugoslavije, in naši partnerji so te prednosti tudi izkoristili. Na Norveškem, kamor smo letos izvozili velike količine, ni več tovrstnih carin, oziroma je za obutve zelo minimalna. Kar zadeva Intersport in druge države pa smo prodajali preko maloobmejne kooperacije in prodajamo pod firmo TECNOPRO Intersport (Made in Italy); tu prodajamo program, ki je drugačen od Alpina programa, kajti vedeti moramo, da je Intersport celotna Evropa in Kanada in da se le-ta sooča z vsemi našimi agenti in to tržišče bi radi obvladovali sami, vsako državo posebej, obutve pa prodajali iz redne kolekcije Alpine.

V zvezi s tem pogovori še potekajo.

V glavnem si prizadevamo, da bi se izognili 20 % carini pri izvozu naše obutve v te države.

Kar zadeva švicarsko tržišče, ostaja še vedno firma Heierling, ki se bo še bolj spremenila v našega agenta, torej zanj ne bomo izdelovali posebne kolekcije, kar bo omogočilo poenotenje proizvodnje.

Vzhod je zelo spremenljiv. Doslej so bili naši glavni kupci: ČSSR, NDR in SSSR za smučarsko obutve, Madžarska kupuje tudi precejšnje količine apreski obutve; še nekoliko bolj pa bi morali preveriti možnosti prodaje v Romuniji, Bolgariji in Poljski, kajti ugotavljamo, da bo potrebno izvažati še več, saj na domačem tržišču, ob tej ceni materialov in gibanju kurza dolarja, kaže zelo slabo. Finančni rezultat se je, zaradi silovite rasti cen materialov in tečajnih razlik, v zadnjih letih namreč zelo poslabšal in je zato ta obutev prepoceni; pozna pa se že tudi padec kupne moči prebivalstva.

Če pogledamo, kaj trenutno delamo, lahko povem, da kasnimo s celotnim programom na tej liniji, tako s pancerji, kot z apreski, največ zaradi težav z uvozom repro-materiala.

Program zahteva tudi veliko vloženega dela, zato tudi produktivnost ni na takšni ravni, kot pri manj zahtevni obutvi.

Neško Podobnik:

Kaj je vzrok temu, da je izvoz postal naenkrat ekonomsko še bolj upravičen; ali ni ob tem nevarnost naše slabše likvidnosti, ker pritok denarja ni tako sproten?

Tone KAVČIČ:

V zadnjem času smo pri izvozu naše smučarske obutve dosegli tudi že dokaj ugodne cene in na vzhod izvažamo z velikim dobičkom, na zahodu pa prav tako pokrivamo vse stroške in poleg tega, da ustvarimo konvertibilni izvoz, tudi nekaj zaslužimo, precej tudi na račun tečajnih razlik in stimulacije na izvoz.

Večina prodajamo na 3-mesečni rok plačila, vendar nam nekateri kupci plačajo tudi vnaprej ali nam nabavijo ustrezne materiale, da kolikor toliko pravočasno oskrbimo proizvodnjo, da sploh lahko dela.

Ob tem moramo prijavljati cene obutve spomladi, septembra pričnemo z izdelavo obutve za domače tržišče in takrat ponavadi tudi nabavljamo materiale. Tedaj ugotovimo, da so se cene materialov tako povišale, da naše cene, ki smo jih določili spo-

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

mladi, postanejo precej pre-nizke, da bi še lahko ustvarjali akumulacijo.

Precej nas stanejo tudi tečajne razlike. Tako sedaj ugotavljamo, da bi na primer, ekonomska cena našega tekmovalnega čevlja SR 84, morala biti najmanj 12.000.—din, da bi ustvarili takšno akumulacijo kot smo jo pred leti.

Nejko Podobnik:

Kako je s potrebami domačega tržišča in kako ga bomo, ob izredno veliki usmerjenosti v izvoz, še lahko uspešno pokrivali?

Tone KAVČIČ:

Vedeti moramo, da bodo zaradi zmanjšane kupne moči potrebe še precej manjše in da 100.000 parov smučarske obutve, ki smo jo lahko prodali doma, ne bomo več prodali.

Na povečevanje prodaje računamo le še v BiH, zaradi bližajočih se olimpijskih iger in splošnega razmaha smučarskega športa v tej republiki; v celoti gledano pa se bodo potrebe po športni opremi izrazito zmanjšale.

Torej, problem ni v tem, da ne bi mogli pokriti domačih potreb, temveč v tem, kdaj jih bomo uspeli pokriti. Prav zato tudi ni strahu, da bi nas nekdo drug izrinil z domačega tržišča.

Trenutno zaključujemo priprave kolekcije smučarskih čevljev in delamo 5-parško kolekcijo, do novega leta pa bomo naredili 100-parško kolekcijo, to je testno proizvodnjo, ki jo bomo poslali našim kupcem in z zanimanjem pričakujemo, kakšen bo odziv. Po prvih obiskih junija in septembra, ko so to kolekcijo že videli, so jo ocenjevali zelo ugodno. Dobili smo tudi že prva prednaročila in proizvodnja notranjih čevljev že teče, pospešeno pa pripravljamo vse potrebno za proizvodnjo, katera mora steči takoj po novem letu.

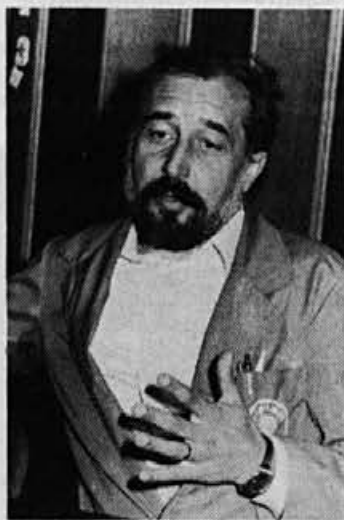
Glede dela v marketingu in na liniji bi rekel, da je potrebno še povečati aktivnost, od prvih začetkov, torej od oblikovanja, preko razvoja, oz. prototipne delavnice, orodjarne, razvoja in proizvodnje; treba bo rešiti tudi nekatere probleme, ki se pogosto pojavljajo na naši liniji in zavirajo uspešnost tega programa. Te pomanjkljivosti so:

fluktuacija delavcev v montaži in plastiki, strojna oprema razvoja in proizvodnje, kar je naša velika pomanj-

kljivost, saj te nismo uspeli obnavljati, ker ni uvoza; nadalje me moti evidenca naročil in zalog, ki ni dovolj sprotna in urejena. Tudi stroške na enoto proizvoda bi morali spremljati resno, kar je seveda stvar teamskega dela.

Poenotenje kolekcije bi omogočilo tudi bolj nepretrgano proizvodnjo, končno pa bi omenil še največji problem, to je bolj nemotena nabava materiala. Od reorganizacije v nabavni službi pričakujem tudi boljše rezultate. Kako bo z devizami še ne vemo, vsekakor pa bo nujno zopet obuditi sestanke, na katerih ugotavljamo kako potekajo priprave in samo delo, in kje so težave.

2. Kakšna so vaša razmišljanja o dobrih in slabih straneh našega smučarskega čevlja

Milan HERZOG:

Če najprej govorimo o dobrih lastnostih našega čevlja bi povedal, da nam je uspelo stopiti v korak s svetovnimi proizvajalci smučarske obutve in da z našimi čevlji ne zaostajamo, niti po funkciji, niti po izgledu, še manj po opremljenosti čevlja, za najbolj znanimi svetovnimi proizvajalci, čeprav smo imeli tu ogromno težav, predvsem zaradi uvoznih omejitev. Ravno to pa so naši konkurenti skušali tudi izkoristiti, saj so nam poizkušali prepričati, da bi za opremo našega smučarskega čevlja dobili najboljše materiale.

To nam je uspelo ugodno rešiti in sedaj izredno dobro sodelujemo z našimi kooperanti, ki nam delajo te stvari. Tako sedaj opremljamo čevlje z najmodernejšimi zaklopkami, izdelani iz mate-

rialov, ki jih danes uporablja vsa znana smučarska industrija in v tem pogledu naši čevlji prav nič ne zaostajajo za konkurenčnimi.

Tudi pri notranjih čevljih smo napravili velik korak naprej, saj smo uspeli nekaj materialov, ki smo jih prej uvažali, dobiti pri domačih proizvajalcih in jih sedaj uspešno vgrajujemo.

Tako sedaj lahko rečem, da so naši čevlji tudi po notranjem udobju (plasformi) na dokaj visoki ravni, čeprav se tu pojavljajo občasni problemi.

Trenutno si prizadevamo, da bi še napredovali; posebej razveseljivo je, da smo uspeli nekaj stvari narediti tudi z lastnim znanjem in sposobnostmi naših delavcev, tako da naše čevlje razvijamo sicer v smeri, ki jo narekuje svetovna konkurenca, niso pa nikakršna kopija enega ali drugega, kot se to rado dogaja in s tem, ko imamo nekaj povsem svojega, smo lahko na to tudi ponosni.

Če govorimo o slabih straneh našega čevlja, opažamo predvsem posledice, ko ne moremo izdelati povsem takšnega čevlja, kot ga zahtevamo, deloma tudi zaradi izrabljenosti strojev. Upamo, da nam bo to uspelo vsaj delno ublažiti z nabavo novih strojev. Tako se dogovarjamo, da bi preskrbeli stroje za kovičenje, ki bi bili bolj natančni, želimo dobiti tudi tampoprint — to je tiskarski stroj, ki tiska tampona na neravne površine, kar pride v poštev pri smučarskih čevljih. S tem bi čevlji postali še lepši in lahko bi dosegli višje cene na svetovnih tržiščih. Mislim, da je ravno v teh detajlih še precej neizkoriščenega in da šele s tem dosežemo neko celoto izdelka. Posebno še zato, ker ti dodatki bistveno ne podražijo proizvodnje.

Z vsemi stroji ne bi samo izboljšali izgleda čevljev, temveč bi tudi olajšali delo delavcem in takšna vlaganja bi se kaj hitro povrnila.

Nejko Podobnik:

Kje se ponavadi pokažejo največja negativna odstopanja potem, ko je čevlj že narejen?

Milan HERZOG:

Pri svojem delu precej sodelujem z našim marketingom; od zunanjih kupcev izvem marsikaj, kar je za nas zanimivo, tudi tekmovalna služba lahko koristno uporabi take informacije. Tako se

odločimo za čevlj, ki naj bi odgovarjal smučarjem določene kategorije in ki bi spadal v določeno cenovno skupino. Ko se dogovorimo, kakšna naj bo funkcionalnost čevlja in kako naj bi izgledal, zlasti uporabnost lahko preizkusimo šele po prvih odlitkih. Nato je treba čevlj še dodelati in odpraviti pomanjkljivosti, na drugi strani pa doseči tudi to, da bo v proizvodnji sprejemljiv in da ne bo povzročal zastojev. Ponavadi so potrebni manjši popravki, ki pa vedno tudi niso enostavni. Naša orodjarna je naredila že velik korak naprej v razvoju in svojem delu, velika pridobitev je tudi nov erozijski stroj, vendar so vsakršni popravki na formah dokaj zahtevni.

In kako bomo uspevali na svetovnem tržišču?

Mi lahko naredimo popolnoma enakovreden čevlj, kot ga ima naša konkurenca. Vendar je tu pomembno še ime firme in ugled, reklama in uspeli bomo le s tem, da bomo čevlje izdobražljali pravočasno, in kvalitetne. Na tržišču se moramo pojavljati z novostmi, saj morajo kupci spoznati, da so čevlji iz leta v leto bolj izpopolnjeni. S tem si pridobivamo tudi renome firme, zaupanje kupcev in le-to je lahko osnova, da bomo v naslednji sezoni lahko postavljali tudi višje cene.

Težiti moramo k temu, da že v razvoju napravimo kolikor je mogoče, nato pa skušamo tudi v proizvodnji čevlje čimbolje izdelati, da ne bi bilo reklamacij ali kasni- tve rokov.

Vedeti moramo tudi, da od zamisli do izdelave nekega modela preteče najmanj dve leti; torej da kupci nek model sprejmejo, pogosto traja še dlje.

Tone KAVČIČ:

Ob tem je zanimivo tudi dejstvo, da je miselnost ljudi na Zahodu popolnoma drugačna, kot si mogoče mi predstavljamo. Mi smo za Amerikance za »železno zaveso« in veliko jih niti približno ne ve, kje leži Jugoslavija, zato so tudi nezaupljivi do naših izdelkov. Poznajo Italijane, kot najboljše izdelovalce obutve na svetu, poznajo nemške proizvajalce, ki jih cenijo predvsem po dobri kvaliteti, ravno tako so si svoj renome v svetu že ustvarili Švicarji in Avstrijci.

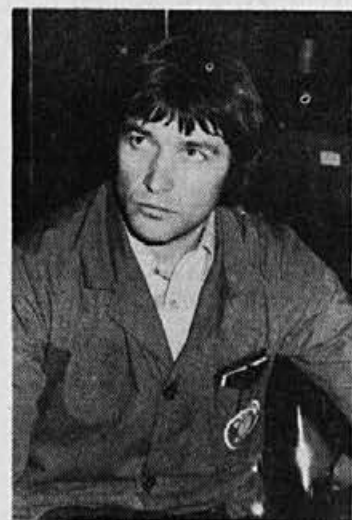
(Nadaljevanje na 10. strani)

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

(Nadaljevanje z 9. strani)

Vendar počasi so tudi nas že pričeli spoznavati in postopoma si pridobivamo njihovo zaupanje.

5. S kakšnimi težavami se srečujete v zvezi z izdelavo te obutve na vašem področju? Kaj se je izboljšalo?

Franci PEČELIN:

V glavnem iščemo vedno nove materiale, ki naj bi bili čim cenejši in dovolj dobri, kar pa nam seveda vedno ne uspeva. Že nekaj let za izdelavo smučarskih čevljev uporabljamo v glavnem dva osnovna tipa materialov in to največ od dveh, treh dobaviteljev.

Prvi je, v Alpini nekoliko nepravilno imenovan, »Termoplast«, ki se uporablja največ za cenovno nižji razred smučarske obutve, saj ima dosti slabe fizikalne lastnosti, razen dobre obstojnosti proti mrazu.

Za cenovno višji razred pa uporabljamo v glavnem termoplastični poliuretan z izredno majhno obrabo in veliko žilavostjo, na žalost pa zelo spreminja trdoto v mrazu. To se pokaže predvsem pri vzorcih, ki jih izdelamo pletli in so vsi po vrsti premehki, ko pa pride zima in delamo serijo, se vsi pritožujejo, zakaj ima Alpina tako »trde pancerje«.

Omenjeno slabost PU-ja naj bi odpravil nylon, ki smo ga za novi model Elite uvedli letos in naj bi združil boljše lastnosti termoplasta in poliuretana. Dokončne ocene seveda še ni.

Vsi proizvajalci smučarske obutve poskušamo z vedno novimi materiali, da bi izboljšali trdoto in znižali ce-

ne, vendar novosti le počasi prodirajo.

Poseben problem predstavlja obarvanje teh mas s tako imenovanimi masterbatchi (barvili), ker prihaja do različnih odtenkov in raznih lis na površini izdelkov.

Vsi našti materiali pa so na žalost v glavnem iz uvoza, preizkušamo pa seveda tudi domače, vendar razen redkih primerov, zaenkrat še brez uspeha, saj vemo, da v Jugoslaviji ni razvite bazične industrije in je vsakršen razvoj na tem področju še brezuspešen.

Drugače pa s strani prodajne službe še kar redno dobivamo informacije, kakšne materiale vgrajuje naša konkurenca, vendar bi želeli s prodajo in našimi dobavitelji materialov še tesneje sodelovati.

6. Proizvodni problemi: tehnološka, tehnična, organizacijska in kadrovska vprašanja

Slavko KRISTAN:

Pri modelih, ki jih delamo več sezon zaporedoma, tehnoloških težav skoraj ni. Tehnološka priprava je tukaj izpolnjena, delavci so dela pri takih artiklih navajeni, uspeh je odvisen le še od vzdržljivosti strojne opreme, količine naročenih parov in zadostne zaloge materialov.

Imamo pa tudi druge modele, ki še niso popolnoma zaživel in to iz različnih vzrokov. Vsaka novost obvezno potrebuje določen čas. Šele ko pričnemo s serijsko proizvodnjo posameznega artikla, se pokažejo težave, ki jih ni mogoče predvideti.

Taki zastoji so za delavce najbolj boleči — če ni parov, ni minut — če ni minut, ni dobrih osebnih dohodkov,

kajti doplačila stvari le delno ublažijo. Tako pač je in v bodoče najbrž ne bo veliko drugače, ker ne moremo vedno delati le starih artiklov, vprašanje nagrajevanja pa bi kazalo, posebno v montaži smučarske obutve, ponovno pregledati.

Če omenim še problem tehnične opreme v oddelkih 635 in 636; to je v oddelku za brizganje termoplastov in montaži šal, bo dovolj že, če povem, da v zadnjih dveh letih ni bil nabavljen niti en nov stroj.

Pri organizaciji proizvodnje in kadrovske zasedbi, nam povzroča največ težav sezonski značaj smučarskega čevlja. Čevlje prodajamo pred pričetkom zime. Tisti, ki jih delamo v drugih obdobjih leta so na zalogi in predstavljajo veliko breme.

Iz tega sledi, da moramo delati v mrtvi sezoni manj, v drugi polovici leta pa čim več. Zaradi tega se del delavcev zaradi sezonskega značaja dela, vedno seli iz oddelka v oddelke; to pa povzroča slabo voljo in slabši delovni učinek, ker se je povsod treba na novo privajati ali učiti.

Posebne »žrtve« so delavci na ključnih fazah — to so v glavnem boljši delavci. Slaba stran povečanja števila delavcev v oddelku, z namenom, da bi naredili več parov, je v tem, da vsi delavci niso polno zaposleni.

Največ problemov pa bi odpravili s tem, da bi pravočasno zagotovili potrebne materiale in da bi artikel, ko ga pričnemo delati, tudi do konca izdelali, saj nam razmeroma velika skupna količina nič ne pomeni, če moramo izdelavo posameznih artiklov pogosto prekinjati in na novo začeti.

Tone KAVČIČ:

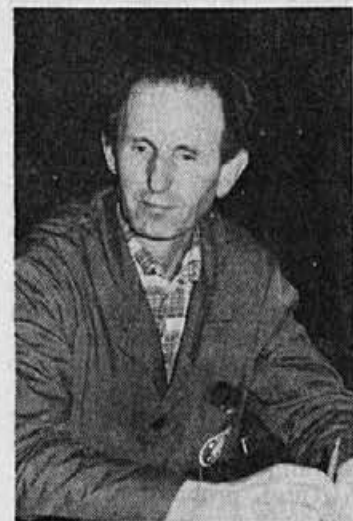
V proizvodnji bi morali posebno pozornost posvetiti tudi strokovni usposobljenosti delavcev, ki bi morali še bolj delati in, posebno v naših montažnih oddelkih biti tudi boljše nagrajeni.

7. Kako ocenjujete kvaliteto te obutve?

Ivan URŠIČ:

Smatram, da je smučarski čevlel dosegel kar velik napredek, kvaliteta je dokaj dobra. Že v sami proizvodnji šal in ostalih delov je vedno manj izmeta (škarta); če primerjamo s prejšnjimi leti, se je le-ta res zelo zmanjšal. Lahko pa bi se še, če bi bil

vsak delavec pri svojem delu bolj pozoren. Največ izmeta je pri uporabljanju novih materialov, ki še niso preizkušeni, ali pa zaradi poškodovanega orodja in se to prepozno opazi. Na manj izmeta je vplivalo tudi dejstvo, da je sedaj urejen skladiščni prostor za polizdelke in embalaža, medtem ko smo prej imeli to uskladiščeno kar zunaj in so se izdelki uničevali, pa še pregled je bil skoraj nemogoč.

Tudi v montaži se je kvaliteta močno izboljšala; s tem da so ukrepi hitrejši in kontrola poostrena in ne čakamo, da bi napake odkrili šele v skladišču ali da bi jih odkrili kupci. Zelo veliko pozornost posvečamo predvsem zakovičenju, ki je bilo včasih precej slabo. Tu prav lahko nastane velika škoda, če delo ni v redu opravljeno. Seveda smo pozorni tudi na druge stvari: tesnila, obrez, vstava notranjih čevljev, vložkov, skratka, na vse faze.

Včasih so slabo izdelani notranji čevlji, kar seveda takoj sporočim odgovornim delavcem. Praksa je pokazala, da je hitro ukrepanje največji napredek.

Kot že rečeno, so problem stalne menjave. Delavci v montaži se z veliko truda privadijo sestavljanju bolj zahtevne artikla; ko to ravno zateče in je kvaliteta zadovoljiva in količina primerna, že zmanjka kakšnega sestavnega dela in proizvodnjo je treba prekiniti ter začeti z novim artiklom.

Tako en artikel začnejo tudi po večkrat, medtem časom pa se menjajo še ljudje in ponovno učijo, s tem pa trpi kakovost, pa še manj se naredi.

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

Mislim pa, da bi se moral vsak delavec zavedati, da dobro izdelana obutev pomeni naš kruh.

Kontroliram tudi proizvodnjo apreski obutve, ki teče sorazmerno dobro, vendar imamo tudi tu težave; nekatere smo že uspešno odpravili, še vedno pa imamo največje probleme z našimi kooperanti, ki nam zgornje dele pogosto izdelajo zelo slabo, kar velja tudi za tiste artikule, ki so namenjeni za izvoz; tako so nam tuji kontrolorji že svetovali, naj opustimo take kooperacije.

4. Problematika tehnološke priprave in kaj v zvezi s tem predlagate?

Tone TAVČAR:

Pri našem delu je treba upoštevati zlasti posebnosti izdelave te obutve. Tehnologiji moramo zelo veliko napraviti v domačem krogu, saj je treba stvari prilagoditi na možnosti proizvodnje doma, na zastarelih strojih in podobno. S pomočjo konstruktorja orodij Vilija Kogovška nam to nekako uspeva, saj so naprave za raztezanje, za vstavljanje regulatorjev in pritrdjevanje gumijastih napetnikov, postale nepogrešljive pri našem delu.

Nas še posebno priganja čas in nemogoči roki. Niti še niso prvi odlitki, so že opravljeni testi, in že so tu zahteve za redno proizvodnjo. Tako ni možno izpeljati celotnega postopka, potem pa se v redni proizvodnji pokažejo napake.

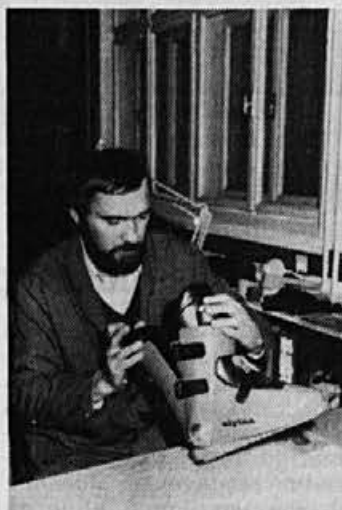
Človek ima včasih občutek, da je preveč »komandantov«, ker zahteve niso usklajene ali jih dobimo v zadnjem hipu. Sicer pa imamo težave z uvoženimi materiali, saj na nekatere stvari čakamo tudi 2 leti, na primer

ABC plošče, ki so za nas nepogrešljive. Podobno je z zaklopkami, ki tudi kasni in tako je razumljivo, da kasni tudi mi.

Kar zadeva delovne pogoje, odkar smo se preselili, lahko rečem, da je bolje le, kar zadeva sodelovanje z orodjarno in plastiko, za vse ostalo delo pa je slabše. Do napovedane zaokrožitve vseh dejavnosti ni in ne bo prišlo, tako da je za izdelavo vzorcev sedaj slabše. Tu je problem svetloba, ropot mlinarja za mletje izdelkov iz plastičnih mas, posebno pa še transport vzorcev, saj jih nosimo po trije delavci tudi šestkrat dnevno. Kakšna je to zamuda časa in koliko je zato slabe volje.

Obljubili so nam viličar, celo nekdo izmed nas je opravil izpit. Človek je odšel, viličar pa je nauporaben... Skratka, v tako slabih pogojih do sedaj še nismo delali.

3. Značilnosti notranjega čevlja — kakšne so zahteve po izdelavi in materialih in kakšne težave v zvezi s tem nastopajo?

Lojze ŽAKELJ:

Izdelovanje notranjih čevljev zavisi že od same oblike. Nekateri proizvajalci, ki pa so v manjšini, izdelujejo smučarske čevlje tako, da se že zunanji čevlji prilagajajo nogi. Večina pa z zunanjim čevljem teži k temu, da je ta čim bolj estetsko izdelan, da je aerodinamičen in da ima vse potrebne funkcije. Med take proizvajalce sodimo tudi mi, in tako je izdelava notranjega čevlja izredno pomembno delo, saj je treba doseči ugoden oprijem za različne noge.

Da to dosežemo, je treba notranje čevlje sestaviti iz mnogih delov (od 16—35 ko-

sov). Dosegli smo raven, ko že dobro poznamo zahteve smučarjev in jih kolikor mogoče tudi izpolnjujemo. Spet so težave z materiali, saj nihče od domačih proizvajalcev noče izdelovati manjših količin, če že izdelujejo nek material, z uvozom pa tako vemo, kako je.

Poleg tega včasih tudi naša proizvodnja, zlasti kar zadeva izdelavo obutve v višjih cenovnih skupinah, ne sledi povečanim zahtevam, saj notranji čevlji mnogi še vedno smatramo približno tako, kot copate in delajo prepovršno.

Lepilo je še vedno pretežno iz uvoza, težave so še vedno s kopiti, na katerih gradimo šale.

8. Organizacija dela linije. Ključna vprašanja. Predlogi za bodoče

Miro KAVČIČ:

Zamišljena organizacija linije res ni bila izvedena, ker je prišlo do drugačnih kombinacij v proizvodnji. Še tako kaže, da bo ponekod nastala gneča.

Col naj bi v glavnem izdeloval notranje čevlje, kamor naj bi preselili lepljenje gume na cvikane notranje čevlje, del pa tudi Ratitovec... Po vsebini kaže, da bo v stagnaciji apreski obutev, ker gre zelo veliko uvoženega materiala in tega torej ni smotrno prodajati doma.

Kar zadeva trenutne organizacijske zadrege, lahko rečem, da letos kasnimo mesec in pol, zaradi preformiranja dveh izmen v eno, nabave z materiali in tudi zaradi mnogih nekvalificiranih delavcev, ki se zelo pogosto menjavajo. Izgubili smo veliko časa z izdelavo za Beneco.

Za naprej bi, poleg že omenjenih selitve lepljenja gume na cvikane notranje čevlje na Col, formirali tu še en trak in dosegli, da bo sekalnica zadostila vsem zahtevam šivalnice na Colu.

Uvedli bomo nekaj novosti pri brizganju šal, medtem ko brizganih notranjih čevljev ne bomo delali.

Janez ŽAKELJ:

Organizacija dela linije je pod pritiskom mnogih menjav artiklov, to pa izhaja iz drobljenih naročil in nerednih dobav materialov. Precejšen del je iz uvoza, tako da je nabava odvisna od zunanjetrgovinske likvidnosti bank in raznih omejitvenih ukrepov.

Specifičnost montaže smučarskih čevljev je v tem, da skoraj vsaka menjava modela zahteva vrsto premestitev. Takih razlik pri ostalih izdelavah ni. Obrez šal npr. predstavlja v montaži šal 16 do 47 % časa izdelave. Med tema dvema skrajnostima je mnogo vmesnih kombinacij. Poleg tega je še več delovnih

(Nadaljevanje na 12. strani)

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Če bi bilo povsod tako

Prve izkušnje iz nove šole

November je mimo in že smo mesec dni v novem delu šole. Zdi se, da še nismo prav dojeli vsega tistega, kar smo pridobili s to investicijo in da so vse skupaj le sanje, ki se bodo razblinile takoj, ko se bomo zjutraj zbudili v neprijetni resničnosti.

Treba je poudariti, da osnovna šola Žiri nikoli v svoji zgodovini ni bila dokončana. Vedno so še obstajali načrti, da se nekaj dozida. Ko je bila zgrajena sedanja stara stavba leta 1950, so že obstajali načrti za dograditev telovadnice in prizidka učilnic. Žal časi za gradnjo niso bili

razgovor za urednik

(Nadaljevanje z 11. strani)

operacij, ki pridejo v poštev le pri enem ali nekaj modelih. Drug problem je pomanjkanje strojev, pa tudi njihova dotrajanost. Pogoste menjave potegnejo za seboj kup dela, s prilagoditvami strojev na druge debeline materialov in še več okvar.

Organizirano delo bi se moralo povečati že pri ocenitvi resničnih možnosti, začeti pri financiranju nabav materialov, pa do raznih nabav le-teh.

Po drugi strani pa bi bilo koristno spraviti kolekcijo v razumne okvirje. Marsikdaj preveč popuščamo kupcem

nekatero podrobnosti, ki ne vplivajo na kvaliteto končnega čevlja, niti na izgled.

Večkrat slišimo zbadljivo, češ, vi ste prednostna linija Alpine. Če pogledamo, kdo dela vse v montaži vidimo, da je tam le nekaj delavcev, ki so že lani delali v tej montaži, ostalo pa so novinci, večinoma nekvalificirani. Mojstri bi morali upoštevati nove delavce, pa pogosto ne morejo, ker jih zasujejo druga nujna opravila.

Pomanjkanje prostora za notranje čevlje, plastične dele, je poglavje zase. Marsikaj bi bilo potrebno urediti za normalno in učinkovito delo.

Zaključek:

Ob koncu tega cikla predstavitve dela posameznih linij, lahko torej ugotovimo, da tako imenovane prednostne linije ni. Vsi skupaj imamo težave, eni take, drugi drugačne. Skupne so povsod: pomanjkanje materiala, deviz, zastareli stroji, premalo usposobljeni delavci, premajhna koordinacija znotraj linije, med njimi in v tovarni sploh.

Čimprej bo torej treba doseči hkratno spremljanje poslovnih in proizvodnih dogodkov s sodobno tehnologijo, ki jo že imamo v hiši, to je računalnik s terminali.

Na drugi strani pa bo nujno treba izdelati sistem delovnega informiranja, do take mere, da se bo res povečala odgovornost posameznikov, povečala njihova motiviranost za delo tudi z ustreznimi osebnimi dohodki in drugimi spodbudami. Omejenost v tem pogledu nam je naredila že preveč škode.

Ob teh osnovah pa ne smemo pozabiti na ustvarjalnost, ki lahko izdatno reši organizacijske, tehnološke in tudi uvozne probleme.

ugodni in je vse skupaj padlo v vodo.

Leta 1976 smo z natečajem za najboljši projekt ugotovili dokončne potrebe osnovnega šolstva v Žireh, ne da bi predvidevali, da bo to kdaj uresničeno.

Po vseh peripetijah, ki jih v glavnem poznamo, smo dočakali 23. oktober 1983 z otvoritvijo dokončane kompletne osnovne šole, ki naj bi potrebe osnovnega izobraževanja v Žireh pokrivala vsaj tri desetletja.

O izkušnjah ali pridobitvah je zaenkrat prezgodaj govoriti. Če vse skupaj strnemo v eno besedo — čudovito je! Enoizmenski pouk, lepe učilnice s sodobno opremo — najboljši možni pogoji za delo.

Najvažnejše je sedaj, da učitelji kar najhitreje osvojijo vse, kar je v zvezi z uporabo novih učil. Uvajamo hospitacijske ure v učilnicah, kot so fonolaboratoriji, fizikalnice, kemija — biologija. Ob četrtek zjutraj ob 7. uri smo uvedli koordinacijo pedagoškega kolektiva, kjer spretno rešujemo vse strokovno-pedagoške probleme. Čez čas bomo organizirali tudi odprte ure za starše, tako da si bodo tudi krajan lahko ogledali najnovejše pridobitve.

S tem planskim obdobjem končujemo torej niz samopriskupkov, namenjenih šolstvu. Žiri so dobile svoj ustrezen sedež. Naš kraj bi še hitreje napredoval, če bi bilo tako na vseh področjih.

Slobodan POLJANŠEK

Učenci osnovne šole so že deležni novih pridobitev. Prizor je iz fizikalnega laboratorija

V vsej občini požarne omarice

Ob tednu požarne varnosti sta občinska požarna skupnost in občinska gasilska zveza nabavili 50 omaric, ki so jih namestili ob obstoječih hidrantih. Vsaka omarica ima nastavek za hidrant z dvema ventiloma, ključ za odpiranje hidranta, 60 do 80 metrov cevi, to je štiri cevi in ročnik. Omarice so namestili ob hidrantih, kjer v bližini ni drugih naravnih vodnih virov. Iz teh hidrantov bodo napajali tudi gasilske avtocisterne za gašenje požarov. Občinska požarna skupnost in občinska gasilska zveza nameravata nabaviti še najmanj toliko omaric, ko bodo na razpolago finančna sredstva. Seveda je hidrantov precej več kot omaric. Omarice so namestili na najbolj izpostavljenih točkah med stanovanjskimi naselji.

Gasilsko društvo Dobračeva je dobil 5 omaric, dobil pa jih bo še toliko. Ob tem pa ni

kaj razveseljivo, da so nekateri lastniki hiš, ob katerih je hidrant, nasprotovali postavitvi omaric na njihovem zemljišču ali ob hiši, še posebno zato, ker je to občuten napredek za izboljšanje požarne varnosti v škofjeloški občini.

Gasilsko društvo Žiri zaradi zadostnih naravnih vodnih virov ni postavilo nobene omarice.

Naj ob tej priliki še omenim, da je gasilsko društvo Dobračeva končno po treh letih čakanja in številnih posredovanjih končno le dobilo kombiniran gasilski avto s topom, katerega so plačali že pred tremi leti. Svoj ognjeni krst je doživel ob požaru v Rakulku pri Dobračevi pred mesecem dni. Ta gasilski avto je namenjen predvsem za gašenje industrijskih objektov, za kar so tudi zbrana sredstva delovne organizacije.

Ivan REVEN

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Radio po novem

Po petih letih prizadevanj in štirih letih rednega oddajanja je Radio Žiri prerasel v lokalno radijsko postajo občine Škofja Loka. V tem trenutku vemo, da je glas radia slišen v Poljanski dolini, Škofji Loki in okolici, medtem, ko bo potrebno za slišnost v Železnikih postaviti še načrtovani pretvornik na Miklavžu.

Sestal se je tudi že programski svet radia, ki ga vodi Ema Pevc, sicer direktorica Delavske univerze iz Škofje Loke. Na prvi seji je programski svet obravnaval programsko shemo oddajanja, ki temelji na načelu, da so nekatere oddaje v mesecu vnaprej predvidene, tako da bodo na primer, upokojeenci vnaprej vedeli, kdaj naj prisluhnejo, ali kdaj bodo gospodinje izvedele kaj zase. Takih oddaj naj bi bilo v vsakem oddajanju po dve govorni uri in ena glasbena.

Vse ostale oddaje v vsakem oddajanju pa bodo več ali manj aktualne in jih bo pripravljala dežurna ekipa.

Z razširitvijo slišnosti se bo širila tudi dopisniška mreža, tako da bi bilo treba že za leto 1984 računati na tedensko dve uri oddajanja več, tako da bo radio verjetno kaj kmalu začel oddajati trikrat tedensko.

Seveda ves ta program tudi precej stane. Krajevna skupnost Žiri, kjer radio Žiri še vedno uradno deluje, zagotavlja sredstva za njegovo delovanje do leta 1985, toda

le za območje krajevne skupnosti Žiri.

Programski svet radia se tega zaveda, zato je med svoje prednostne naloge uvrstil, poleg prizadevanj za uresničitev programske sheme in vzpostavitve dopisniške mreže v občini, tudi nujno doseči pokritje stroškov v letu 1984 po načelu takoiimenovane svobodne menjave dela. V prihodnjem letu 1984 bi tako krajevna skupnost Žiri krila dobro tretjino vseh stroškov, ostali denar pa bo treba pridobiti od tistih, ki se bodo vključevali v program, to pa so večje krajevne skupnosti, občinska skupščina, družbenopolitične organizacije, samoupravne interesne skupnosti in drugi.

Popolnoma neupravičeno bi namreč bilo zahtevati od kolektiva radia da osnuje in uresniči bolj občinski program na stroške žirovske krajevne skupnosti.

In še eno nalogo si je zadal svet v letu 1985: sistemsko rešiti vprašanje financiranja delovanja radia, po načelu: občinski program naj krijejo vsi dejavniki v občini sorazmerno.

Upamo, da pri tem ne bo toliko težav, kot jih je bilo do sedaj in da se bo staro milijardo vredna radijska postaja in 400 starih milijonov, ki jih je dosedaj vložila krajevna skupnost Žiri v gradnjo in program, bogato obrestovalo tudi v občinskem prostoru, saj so vendar položeni vsi temelji za sodobno komuniciranje v občini.

N. P.

Zanimiva razstava jedi, ki so jo pripravile članice aktiva kmečkih žena je bila zelo lepo obiskana. Prav gotovo predstavlja tako dejanje, ne samo lepo osvežitev, temveč tudi nadaljevanje tradicije.

Uspešna oblika sindikalnega dela

Prejšnji mesec se je spet sestel koordinacijski odbor Zveze sindikatov v krajevni skupnosti, ki ga v tem trenutku vodi Franc Pivk, sicer predsednik OOOZS iz Etiketke.

Prisotni predsedniki osnovnih organizacij in drugi, med katerimi je bil tudi sekretar občinskega sveta zveze sindikatov Srečko Erznožnik, so spregovorili o pripravah na bližnje občne zборе osnovnih organizacij, ki naj bi bili zaključeni 25. decembra. Občinski svet zveze sindikatov se je letos kar izkazal, saj je pripravil vzorce oz. obrazce vseh potrebnih dokumentov, ki jih je treba upoštevati na občnih zborih.

V nadaljevanju so se prisotni na predlog predstavnice Alpine Hermine Cankar dogovorili za hkratni nakup daril za obdaritev za dedka Mraza. Vsi, razen Poliksa so se odločili za enotna darila, s čimer so lahko kupili izredno zanimive igrače in knjige po precej nižji ceni.

Predstavniki osnovne šole Vito Kristan je predlagal, da bi letos praznovanje ob novem letu pripravili bolj zanimivo.

Na Trgu osvoboditve pred Zadržnim domom naj bi se v novoletno okrašenem okolju zaporedoma vrstile zanimive točke kulturnega programa. Vse skupaj bi bilo popestreno z veliko glasbe in vrhuncem, vsaj kar zadeva mlade, srečanjem z dedkom Mrazom in njegovim spremstvom.

V nadaljevanju seje so spregovorili tudi o vzdrževanju športnih objektov, ki so slabo vzdrževani, nekateri

pa jih celo »pridno uničujejo«. Zadolžili so komisijo za šport in rekreacijo pri krajevni skupnosti, da pripravi predlog, kako to stanje izboljšati. Na pobočju in ob vznožju Goropek zaenkrat bolj spontano raste rekreacijsko središče. Ugotovljeno je bilo, da Žirovc v tem pogledu zaostajamo za drugimi podobnimi kraji in koordinacijski odbor je dal pobudo komisiji za rekreacijo, da pripravi program dolgoročne razrešitve tega pomembnega družbenega vprašanja. In še enega vprašanja so se dotaknili, to je inovacij, oz. natečaja Inovator leta, ki naj bi postalo tradicionalno delovanje, ki naj bi v končni fazi še močnejše vplivalo na razmah inovacijske dejavnosti v Žiri in boljše poslovne rezultate.

N. P.

»DELO-ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Strojarska ul. 2, n. sol. o., ki ima v svoji sestavi: TOZD Proizvodnjo, TOZD Prodajo in Delovno skupnost skupnih služb. — Ureja ga uredniški odbor: Anica Govekar, Rado Kavčič, Anton Eniko, Helena Kavčič, Marjan Pišljari, Anuška Kavčič — tehnični urednik, Neško Podobnik — glavni in odgovorni urednik. — Izhaja mesečno, naklada 2100 izvodov. Fotografije: Brigita Grošelj. Tisk TK Gorenjski tisk, Kranj

